

Kreativitet og skaperglede

**Vigdis Dyrkolbotn, Monica Damm Tollefsen,
Marte Hilleren og Ulrikke Olsen.
Alle studenter fra Høgskolen
i Sogn og Fjordane**

Noen var helt klar på hva som skulle gjøres på lerettet, da var det bare for studentene å stå i bakgrunnen, og se i spenning på hvordan resultatet ble!

For to år siden ble prosjektet Kreativitet og Skaperglede gjennomført i Bergen Kommune, etat for utviklingshemmede, Kompetanseenhet Sone Sør. Prosjektet favnet utviklingshemmede og deres kreative sider. Prosjektet ble utført av studenter fra Høgskolen i Sogn og Fjordane, som med hjelp av personalet fra ulike bofellesskap som oppfordret beboere til å delta, ved å lage malerier eller annet kreativt arbeid. Resultatet av det kreative arbeidet førte til en utstilling. Psykisk utviklingshemmede kan til tider bli knyttet opp til negative oppfatninger blant utenforstående, og med ett slikt prosjekt

ønsker man å vise fram positive og kreative sider. Dette prosjektet er nå satt i gang på nytt av fire nye studenter fra Høgskolen i Sogn og Fjordane.

Det er i utgangspunktet ansatte og beboere i syv forskjellige bofellesskap innen Kompetanseenhet Sør som har deltatt i dette prosjektet. Vi har besøkt de forskjellige bofellesskapene og opprettet kontakter. Vi har gjort personale og beboere oppmerksom på at det vil bli en utstilling, og oppmuntret dem til å være kreative i hverdagen. I etterkant har vi avholdt aktivitetsdager hvor beboere har fått utfolde seg med form og farge i den

Det er ikke alltid like lett å ha hendene fulle av maling, her får et kaffikrus seg nye flotte farger på en av aktivitetssdagene. Denne har studentene valgt å vise på utstillingen.

grad de ønsker. Vi har kjøpt inn materialer som kan brukes til å lage noe kreativt, og noe godt å spise til alle som deltar.

Det er malt på lerreter, limt med kongler og fjær, samt formet i modelerkitt. Det er også skapt musikalske innslag. Det var i overkant av 20 beboere som ønsket å delta, og som har laget noe de ønsker å vise på utstillingen. I Kompetanseenhet Sør står selvbestemmelse sentralt, og dette har vært viktig underveis i prosjektet. Her er det beboerne som bestemmer hva de vil skape,

hvordan de vil skape det, og hvor lang tid de ønsker å bruke på dette. Det er blitt fine stunder med vafler og kaffe som pausemat, ett bilde som ofte kommer til syne på forskjellige malerier og kreasjoner.

I prosjektet har vi møtt mange forskjellige mennesker med ulike utviklingshemning, blant annet mennesker som er døvblinde. I den forbindelse har vi prøvd å få ett bedre bilde av hvordan det er å være døvblind. Med bind for øynene og øreklokker forsøkte vi å blokkere resten

av verden ute. Vi utførte forskjellige aktiviteter, blant annet et måltid for å få opplevelsen av ikke å kunne verken se hva vi spiste eller få informasjon verbalt om hvilken mat vi fikk servert. Vi måtte derfor stole på lukt, smak og de taktile sansene. Opplevelsene ble i etterkant brukt til å planlegge hva som kunne være interessant for en person som er døvblind å lage, og hvilke materialer som kunne være spennende å ta på. Det ble prøvd ut flere

forskjellige aktiviteter, og sammen med personalet har vi prøvd å tilpasse aktivitetene til hver enkelt bruker. Noen har brukt føttene til å male på papir, noen har fått maling på hendene og tatt på krus og lerreter. Noen har fått hjelp til å føre hendene på arket, mens andre har plukket opp en malekost og vært helt tydelig på hva de ønsker å gjøre. Noen har malt på vinduer med vindusmaling og noen har ønsket å spille musikk på aktivitetsdagene.

Studentene prøver å få et bedre inntrykk av hvordan det er å være døvblind, her blir et måltid servert, og studentene må smake og lukte.

Et bilde med flotte farger, her blir det malt med svamp.

På disse aktivitetssdagene har også personale vært til stede og samarbeidet mellom oss og personale har vært godt, og viktig. Det er personalet som kjenner beboerne, og de har derfor vært nøkkelpersoner for å skape trygghet og for å finne frem til det kreative hos hver enkelt beboer. Noen dager har det vært flere beboere sammen på aktivitetssdagene, andre dager har noen ønsket å være alene. Dette er blitt fulgt opp av oss, slik at alle har fått muligheten og omgivelsene de

trenger for å være kreative. I prosessen har det vært viktig å inspirere beboere og personale, men vi har også ett ønske om å inspirere andre kommuner og bofellesskap til å sette i gang ett slikt prosjekt.

Dette er en spennende og annerledes måte å sette mennesker med utviklingshemning i fokus, og gi dem anerkjennelse. Både for beboere, personale og pårørende. Gjennom å utøve kreative aktiviteter blir man kjent med beboere på en annen måte, noe som har vært spesielt interessant med

nettopp den brukergruppen som har fått utfolde seg i dette prosjektet. De menneskene vi har møtt har omfattende tjenestetilbud, men få arenaer å utfolde seg på. Dette er beboere med spesielle diagnoser og behov, og det er utfordrende å gi dem gode arenaer for utfoldelse og glede. Prosjektet er ett unikt og godt tiltak satt i gang av kompetanseenheten. Vi har hatt mange fine stunder og fått gode erfaringer i våre møter med beboerne. Utstillingen er en arena for anerkjennelse av beboerne i kompetanseenheten. Både i prosjektet og

i Kompetanseenhet Sør, står selvbestemmelse og mestring i hverdagen sentralt. Utstillingen legger til grunn nettopp dette, og i prosessen har beboere vist glede i utøvelsen av sin kreativitet. Dette har de vist ved sin måte å kommunisere på, ofte gjennom kroppsspråk, «godlyder», konsentrasjon og ro med det de lager. I noen tilfeller har personale gitt uttrykk for at det har gått over all forventning på aktivitetssdagene, og at de har sett nye og positive sider hos beboerne. ● ● ●

Noen gikk litt mer utradisjonelle veier, og malte med føttene, en beboer får maling på føttene og maler ved hjelp av å rulle ballene med føttene.

Hender i arbeid, med litt hjelp fra personalet blir det lettere for noen å være kreativ!

Begynnelsen på et bilde, noen farger blir testet ut før selve verket kan skapes.